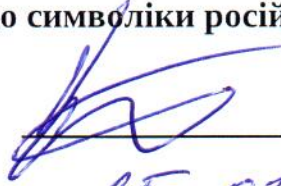


## ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Експертної комісії  
Українського інституту національної пам'яті  
з питань визначення належності об'єктів  
до символіки російської імперської політики

  
Віктор БРЕХУНЕНКО  
25. 03. 2024 р.

### Фаховий висновок щодо належності назви міста Синельникове Дніпропетровської області до символіки російської імперської політики

**Нормативно-правова підстава експертизи:** частина 2 статті 6 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» № 3005-IX від 21 березня 2023 р. із змінами, внесеними Законом № 3097-IX від 03.05.2023 р.; підпункт 17-3 пункту 4 Положення про Український інститут національної пам'яті, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.11.2014 № 684 «Деякі питання Українського інституту національної пам'яті»; Положення про Експертну комісію Українського інституту національної пам'яті з питань реалізації норм Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», затверджене Наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 25.07.2023 № 399 «Про затвердження Положення про Експертну комісію Українського інституту національної пам'яті з питань реалізації норм Закону України "Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії"» із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства культури та інформаційної політики України № 429 від 15.08.2023 № 429, Наказ Українського інституту національної пам'яті від 05.10.2023 № 35 «Про утворення Експертної комісії з питань визначення належності об'єктів до символіки російської імперської політики».

#### **Визначення термінів у розумінні статті 2 Закону:**

*російська імперська політика (російська колоніальна політика)* – система заходів, що здійснювалися органами управління, збройними формуваннями, політичними партіями, недержавними організаціями, установами,

підприємствами, групами чи окремими громадянами (підданими) Російської імперії, Російської республіки, Російської держави, Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки, Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки, Союзу Радянських Соціалістичних Республік, Російської Федерації, спрямованих на підкорення, експлуатацію, асиміляцію Українського народу;

*пропаганда російської імперської політики* – публічна глорифікація або виправдання російської імперської політики, поширення інформації, спрямованої на виправдання російської імперської політики, а також публічне використання продукції, що містить символіку російської імперської політики, публічне заперечення злочинів (репресивних заходів) проти Українського народу;

*русифікація* – складова російської імперської політики, спрямована на нав'язування використання російської мови, пропагування російської культури як вищих порівняно з іншими національними мовами та культурами, витіснення з ужитку української мови, звуження українського культурного та інформаційного простору;

*українофобія* – дискримінаційні дії, публічно висловлені заклики, у тому числі в медіа, у літературних та мистецьких творах, що заперечують суб'єктність Української держави, української нації, боротьбу проти підкорення, експлуатації, асиміляції Українського народу, а також правомірність захисту політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитку української національної державності, науки, культури, зневажають питомі етнокультурні ознаки українців, ігнорують українську мову та культуру;

*символіка російської імперської політики* – символіка, що включає, у тому числі, назви населених пунктів, яким присвоєні імена або псевдоніми осіб, які обіймали керівні посади в органах влади і управління, політичних організаціях, партіях, збройних формуваннях Російської імперії, територіальних утворень, адміністративно-територіальних одиниць, у тому числі невизнаних, що створювалися під час реалізації російської імперської політики на окупованих, анексованих чи в інший спосіб зайнятих Російською імперією територіях, і брали участь або сприяли реалізації російської імперської політики.

**Предмет експертизи:** відповідність назви міста Синельникове Дніпропетровської області вимогам Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» (далі – Закон).

Місту *Синельникове* Дніпропетровської області присвоєно ім'я **Синельникова Івана Максимовича (1738-1788)** – російського військового та політичного діяча. Іван Синельников народився в с. Валуйки (нині місто

Белгородської області, РФ). 1766 року воронезьке дворянство обрало Синельникова депутатом до Комісії законодавчої 1767-1768 років. Він учасник російсько-турецької війни 1768-1774 років (командував Донецьким пікінерським полком). У 1774 р. брав участь у переслідуванні О. Пугачова; з поверненням із Казані (нині столиця Татарстану, РФ) призначений воєводою до Полтави. 1776 року командував Херсонським пікінерським полком (утвореним 31 жовтня 1776 р. із колишніх запорожців). У 1778-1779 роках брав участь в організованому генерал-поручиком Олександром Суворовим за наказом Катерини II так званому «переселенні» понад 30 тисяч християн Кримського ханства до Північного Надазов'я. За ширмою задекларованого «захисту від утисків татар» Петербург здійснив «вивід», а насправді депортацію з Криму місцевого християнського населення, основна мета якої полягала в пришвидшенні ліквідації знекровленого російсько-турецькою війною 1768-1774 років формально незалежного Кримського ханства, а депортовані християни мали стати демографічним ресурсом для імперської колонізації степової України.

За рекомендацією О. Суворова генерал-аншеф князь Г. Потьомкін призначив Івана Синельникова начальником комісії з продовольства переселенців (із 1778 р.), упродовж 1784-1788 рр. Синельников обіймав посаду губернатора Катеринославського намісництва. Був розробником маршруту подорожі Катерини II у 1787 р. до щойно завойованого Північного Надчорномор'я («Путешествия в полуденный край России»), за що задоволена мандрівкою імператриця пожалувала Синельникову Оршанське староство. З початком російсько-турецької війни 1787-1791 років призначений завідувати облаштуванням флоту та забезпеченням продовольством російської армії.

Синельникове виникло на початку XIX століття як селище Павлоградського повіту Катеринославської губернії на землях, наданих генералу І. М. Синельникову російським урядом. У зв'язку з будівництвом у другій половині XIX століття на півдні України залізниць на цій території почали споруджувати однієї з ділянок Курсько-Харківсько-Севастопольської залізниці (між Лозовою і Олександрівськом). У 1868-1869 рр. тут збудовано залізничну станцію, яка дістала назву від імені власника землі – Синельникове. Поблизу залізничної станції швидко зростало селище, яке отримало однойменну назву.

З огляду на те, що місту **Синельникове** Дніпропетровської області присвоєно ім'я Синельникова І. М. – особи, яка обіймала керівні посади в органах влади і управління територіальних утворень, адміністративно-територіальних одиниць, що створювалися під час реалізації російської імперської політики на окупованих, анексованих чи в інший спосіб зайнятих Російською імперією територіях, збройних формуваннях Російської імперії та безпосередньо брала участь або сприяла реалізації російської імперської політики, **назва міста Синельникове** Дніпропетровської області, відповідно до

підпункту «є» пункту 4 частини першої статті 2 Закону, *належить до символіки російської імперської політики.*

**Члени Експертної комісії Українського інституту національної пам'яті з питань визначення належності об'єктів до символіки російської імперської політики:**

**БАЧИНСЬКА Олена Анатоліївна**

**БРЕХУНЕНКО Віктор Анатолійович**

**ВЕРБИЧ Святослав Олексійович**

**ГЕНЕРАЛЮК Леся Станіславівна**

**ГРЕЧИЛО Андрій Богданович**

**НАУМОВ Сергій Олександрович**

**РУБЛЬОВ Олександр Сергійович**

**СКРИПНИК Анатолій Юрійович**

**СОКИРКО Олексій Григорович**